



Kedves testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

A református bibliaolvasó kalauz már napok óta Ámós próféta könyvének ígét írja elő napi olvasmányul.

Ámós próféta az úgynevezett kispróféták egyike, vagyis azok egyike, akik kis terjedelemben írtak, legalábbis a Bibliában lejegyzésre került próféciainak terjedelme mindössze néhány fejezet, ellentétben az úgynevezett nagyprófétákkal, mint Ézsaiás, Jeremiás, vagy Ezékiel, akiknél a Bibliában átlag félszáz körül van a fejezeteiknek száma.

Mondanom sem kell, a kispróféta-nagypróféta elnevezés egyáltalán nem árulkodik arról, hogy kinek mekkora volt a hatástörténete, bár hatástörténet sem feltétlenül fontos a tekintetben, hogy a mindenkori próféták dolga nem más, mint Isten ígétét konkrétan megmondani a címzetteknek. A többi dolog az Istené.

Ámósnál nagyon érdekes, hogy amikor próféta volt, addigra Izráel országa már kettőbe volt szakadva, és ő az egyetlen próféta, aki mintegy otthagya hazáját, a másik országba ment prófétálni. Nem csak egyszerűen arról van szó, hogy az északi országnak prófétált, hanem arról, hogy oda költözött át. Igaz, küldetése végén visszaköltözött délre, Júdeába, Jeruzsálem mellé.

Különös jelenség ez, amikor a történelemben elő-elő fordul, hogy egy közösségben, vagy akár egyénknél a környezetünkben nincs prófétai szó, az emberek vagy rosszul teszik a dolgukat, vagy nem veszik figyelembe, hogy mi az Isten akarata, és akkor egyszer csak van valaki, aki nem odavaló, egyszerre megjelenik, és tesz, vagy mond valami olyat, amivel előre mozdítja annak az egyénnek, vagy közösségnek az életét. És nem egyszerűen véletlenül jár ott, s véletlenül válik isteni szócsővé, hanem tudatosan, és közösséget is vállalva. Gondoljátok csak el, hogy így indította el Albert Schweitzer európai lelkész és orgonaművész azt az egészségügyi harcot, ami által az afrikai lepra ma már nem tizedeli a lakosságot. Eszembe jutott Molnár Mária is, aki a XX. század első felében a Pápuák között végzett csodálatos keresztyén missziót. De felhozhatom példának a Tatabányai Golgota Gyülekezet lelkipásztorát is, Matthew Edwards-t, aki amerikai lévén azon gondolkodott, hogy Isten milyen külmisszió irányába vigye, és végül Közép-Európa mellett döntött és itt Tatabányán hirdeti az ígét, amúgy meg a Budapesti Központi Gyülekezetünkben remek zenészként dicsőítés vezető is.

Isten olykor prófétákat messze küld el, és olykor nem csupán elmondani az üzenetet, hanem közösséget vállalva, ott élve. Az ilyen jellegű prófétaság ritkán hálás, általában nagyon komoly magánéleti áldozatot követel. Akik viszont ennek a prófétai megmentésnek az áldásából részesednek, soha nem lehetnek eléggé hálásak a próféták felé, és persze Isten felé, aki a megmentésükért ennyire úgymond utánuk ment.

Természetesen nem csak földrajzi értelemben gondolhatunk most ilyen prófétai elhívásokra, hanem úgy is, ahol valaki nem a maga társadalmi rétegében válik prófétává, vagy nem abban, amire a végzettsége alapján lenne logikus. Ilyen volt például az a finn nő, név szerint Wrede Matild, aki 1900 körül Finnországban elkezdte a börtönöket látogatni és ott evangéliumot hirdetni. Áttörő szeretete, hitelessége nem csak bizonyos eredményeket hozott, hanem a szenvedélybetegek közötti missziója is útmutatássá vált. A foglyok angyalaként tiszteli Finnország mind a mai napig.



Jézustól is láttunk ilyet, hiszen ő is szándékosan elment Samáriába igét hirdetni, arra a helyre, ahol nem zsidók éltek. Arról nem is szólva, hogy hány olyan embernek hirdette életében az igét, ahol nem földrajzi értelemben, hanem társadalmi értelemben határokat lépett át...

Testvéreim! Van ebben tehát valami isteni. Természetesen ez nem tömegek számára norma, ehhez isteni indíttatás kell. Nem minden esetben, amikor valaki belevág ilyen prófétai kalandba, nem minden esetben van ott Isten áldása. A magyar református cigány misszióban például az elmúlt évtizedekben egyik önjelölt a másik után kezdett el cigányok közt dolgozni, de miután kifosztották őket, megzsarolták őket, kísértésbe hozták őket, egyik a másik után ment tönkre minden tekintetben. Hitéletükben is, hitelességükben is. Van azonban néhány olyan nevünk, akik hosszú évtizedek óta dolgoznak a cigányok közt, és nagyon áldott az ő munkájuk. Nem sorolom most fel őket, a lényeg csak az, hogy nagyon érdekes: Isten olykor úgy hív prófétákat, hogy azok úgymond tőlük idegen embereket nagyon szeretnek, és mindent megtesznek az ő üdvösségükért. S bár a magyar református cigány misszió, de akár a siket-és vakmisszió bizonyos időszakait a nem jól megvalósított prófétai kísérletek sorolhatom, sőt még más egyéb missziói kudarcos áttörési kísérleteket is, mégis bőven vannak hiteles távolról elhívott próféták is. És igaz az is, hogy teljesen logikátlannak tűnően, akár még idős korban is hívhat el Isten más szolgálati területre. Dobos Károly bácsi például nyugdíjas lelkészként kezdte el a magyarországi lepramisszió vezetését. Ki gondolta volna akkor, hogy Károly bácsi több, mint 100 évig fog élni, és, hogy a magyar lepramisszió eközben nemzetközileg elismert, tekintéllyel bíró, hatékony segítő eszköz lesz?

Testvéreim! Nem az a célom, hogy mától szétküldjem a gyülekezetemet a világ minden tájára, de az ige arra tanít, hogy Isten némelyeknek, - és ez a némelyek bárki lehet, - némelyeknek idegen szolgálati területet és úgymond idegeneket helyez a szívére, hogy köztük végezzen prófétai szolgálatot. Kérem, gondolkodjatok, gondolkodjunk el ezen igehirdetésem végén majd a csendespercben!

Ami a mai napra rendelt igét illeti: Ámós kétségbeesve úgy látta Izráelt, mint ami elesett, már nem fog felkelni. Ami számunkra érdekes ebben az igében, az az, hogy ezt akkor mondta az országnak, amikor az külpolitikailag jól állt, belpolitikailag pedig szintén sok gazdagot számlált. Ámós könyörtelenül mutatott rá arra, hogy a gazdagok nem tisztességes úton jutottak hozzá a vagyonukhoz, hanem a szegények elnyomásával. Ez azért fontos, mert sok ideológia gazdagellenes, és a társadalmi különbségeknél indoklás nélkül kéri számon a gazdagok gazdagságát, pedig lehet valaki becsületesen is gazdag. Csak éppen ez egy nehezen járható út, és nem is sokan járják. Ámós nem irigykedett Izraelre, és az ottani gazdagokra, hanem azért könyörgött, hogy az emberek ne egymás kárán éljenek meg. Ez tulajdonképpen egy átlagos humanista gondolat, de Ámós ezeket a mások kárán meggazdagodókat a különböző módszereikkel egyesével sorolja, és utána 2 üzenetet is mond: Először is azt, hogy minden olyan vallásgyakorlat, amelyik a helytelen életvitel mellett, azzal párhuzamosan történik, az semmit sem ér. Vagyis hiába szerettek elzarándokolni olyan szent helyekre az izráeliek, mint Bétel és Gilgál, vagy Beérseba, Isten semmibe veszi azokat. Igaz bűnbánat nélkül a jövő nem fog üdvösre változni. Ámós igaz bűnbánatra hívta a népet. Igaz bűnbánat nélkül az áldozat semmit sem ér. Igaz bűnbánat nélkül a következmény végül utoléri az elkövetőt. Igaz bűnbánat nélkül nincs áldás. Igaz bűnbánat nélkül Isten ítél. Igaz bűnbánat nélkül egy ország nem lehet jó útirányt választó. Igaz bűnbánat nélkül hiába remélik az emberek, hogy majd az Istennel való találkozásból jól fognak kijönni, ama nap majd szörnyű lesz. Nem világosság napja, hanem koromsötétség napja. Sőt, Izraelnek olyat is mond Ámós, amit a próféták közt elsőnek mondott

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2024. február 4-én.



ki a maga korában, mégpedig azt, hogy fogságba fogják vinni majd a népet. És ez később be is következett. De miért nem figyelt a nép Ámósra? Miért volt olyan magabiztos, hogy nem lesz itt semmi baj? És itt jön az, ami miatt nekünk megint csak nagyon aktuális az ige. Nos, a jólét miatt. Igaz, nem mindenkié volt ez a jólét, de azért mégis csak sokan lehettek gazdagok, és az ügyesebbjei el is érték előbb-utóbb, hogy gazdagok legyenek. És aki ezt meg tudta valósítani, az egyben Isten áldását is érezte magán. Gazdagodok, ügyes vagyok, szorgalmas, velem van az Isten. És közben az ilyen ember behunyta a szemét és bezárta szívét a tekintetben, hogy belegondoljon: vajon az ő gazdagodása nem más kárára történik-e? Szociálisan érzéketlenebb lett, Isten áldását abban érezte, hogy neki jó, és már nem is érzett át olyat, amit talán korábban, hogy az is milyen jó, ha én adhatok, vagy, ha annak adhatok, akinek igazából szüksége van rá, és nem egymásnak adunk gazdagok, meg családtagok, mint ahogyan azt rengeteg gazdag embernél ma is látjuk. Bizony, ez a személet ma nagyon kísérti a magyarokat is. Csak jókor kell lenni jó helyen, szorgalmasnak kell lenni, és arra koncentrálni, hogy sikeres legyek, és már meg is lesz a jólét. Igen, meg lesz. Nem mindenkinek, de sokaknak. De az isteni áldás akkor tud csak érvényre jutni, ha ez az öröm csak 1 a többi száz közül, és főleg nem az első. Csak akkor isteni áldás a vagyon, ha ez szinte jelentéktelen ahhoz képest, hogy mások örömeinek örülök, másokat segítek, a magaméból adok, s a magam lelkét gazdagítom első renden, s nem a vagyonomat, stb. Ámós ezt próbálta hirdetni az északiaknak, s talán nekünk is lehet, hogy hiteles nyugateurópai gazdagok kellenek, mint idegen, Ámós-jellegű próféták, akik el tudják mondani, hogy a gazdagságuk nem 1-2 év alatt lett meg ide-oda mozgással, hanem több nemzedék összefogásával, és úgy, hogy abból a gazdagságból rengetegen járnak jól mások is. De az is lehet, hogy a harmadik világból kellenének Ámósok, akik ráznák a kolompot, hogy nem minden a pénz. És, hogy a töredékéből is boldog lehet az ember, és rengeteg jót tehet. Kellenek Ámósok, akik azt kiabálják, hogy nem normális dolog, ha az intézményekben szinte mindenütt magától értetődő a politikai jelenlét, vagy a korrupció. Anyaországi Ámósok sajnos csak nagyon kevesen vannak. Sajnos. Pedig nem lesz jó vége ennek az országnak, ha így folytatja boldogulását. Nem normális dolog, hogy a havi fizetések közötti különbségben akár 10-szeres a szorzó. És az sem, hogy bizonyos felsőfokú végzettséget követelő foglalkozásoknál 5-10 év munka után csak töredéke az illető keresete ahhoz képest, amit egy 17 éves szakmunkásképzőt végzett első havi keresetként hazavisz. Böven van mit megreformálni Magyarországon. Is. Meg másutt is. Isten látja ezeket az anomáliákat, és látja, hogy közben az anyagi jólét miatt egyre többen egy olyan vallást gyakorolnak, aminek az a lényege, hogy semmi különös lelki élete nincs az illetőnek, viszont időnként zarándokol, vagyis elmegy valami szent helyre, na, ott aztán megnyugszik, még a perselybe is dob, és ettől aztán minden rendben van. Isten azt mondja Ámószon keresztül, hogy az ilyet gyűlöli, és hogy az ilyen áldozatra rá se néz. Rá se néz. Ez szerintem valami olyasmit jelent, hogy amikor majd Isten előtt felmutatunk bizonyos vallási tetteket tartalmazó dokumentumpapírt, akkor ő el sem fogja olvasni, hanem széttépi. Egyszerűen semmit sem ér. Ámós kétségbeesve lármázta egykor Izráelt, hogy megbolondultatok? Itt semmi sincs rendben! Vajon ma Magyarországon, és a gyülekezeteinkben hány ember fülébe ordítana, beleértve magamat is?

Testvéreim! A másik dolog, amit Ámós hirdet, az az, hogy a rosszat a jóért hagyják el! Ez amennyire magától értetődőnek tűnik, annyira nehéz dolog, sajnos nem szokás alkalmazni. A rosszat mi általában törvénnyel próbáljuk megfékezni. Hasztalan. A rosszat mi sikertelen önmegtartóztatással próbáljuk késleltetni, vagy ritkítani. A rosszat mi félelemből próbáljuk nem tenni. A rosszat mi tanítással akarjuk messze űzni. A rosszat mi rosszal is próbáljuk olykor legyőzni. Ámós azonban mást kér. Azt, hogy a jó keresésével, az arra való törekvéssel tegyék

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2024. február 4-én.



az izráéliek ezt. Az igehirdetésem elején említett Matthew Edwards, a Golgota gyülekezet vezetője nemrég hosszasan beszélgetett velem, hogy szerinte a magyar nyelvben a hit szó túlságosan passzív a köznyelvi jelentésben. Inkább csak elhívés, meg tanok mantrázása a hit, pedig annak éltető, mozgató erőnek kell lennie. Kerestük, hogy melyik szó lenne a legjobb szinonima. Ő a „tevés” szót mondta, mert szerinte a hit cselekvő, én az „akarás”-t, mert szerintem a hit akarja, vágyja, óhajtja a hitéletet, de egyikünk sem volt elégedett egészen. Még nem beszéltem az óta vele, de talán most a „törekvés” szót mondanám. Amit Ámós is mondott. Törekedjete a jóra! Törekedjete a jóra, s úgy, hogy közben a rosszra viszont ne törekedjete! Ezt mondta Ámós. S az ígérete hozzá döbbenetes: mert akkor életben maradtok. Nem azt mondja, hogy „mert akkor rosszabb lesz”, hanem azt, hogy csak így lehet életben maradni. Ennek a fele sem tréfa. Testvéreim! Törekedni kell a jóra. Hiszen a jó győzheti csak le a rosszat. Csak, ha a dolgunkat tesszük, akkor adatik meg ráadásnak sok olyan dolog, amik sajnos a listáinkon elől vannak. Különbben a legfőbb jót, az emberségünket és a hitünket meg menet közben elhagyjuk. Isten a van-ra, a meglevő jóra ad áldást. Tedd a jót, s közben megáld. De az önmagában, hogy egész erőddel gazdagszol, egész erőddel sikeres vagy, egész erőddel jónak gondold magad, az nem az örök élet. Keresd és tedd a jót! Amíg lehet. Mert mit ér az, hogy a saját szemünkben valakiknek gondoljuk magunkat, de Isten szemében, vagy az emberek szemében senkik vagyunk. Mit hagyunk majd egyszer magunk után, ha meghalunk? Azt, hogy gazdagon haltunk meg? Hiszen meztelen születünk, Isten előtt meztelen fogunk majd megállni! Azt, hogy az emberek, vagy a magunk szemében nagy V betűs Valakik lettünk? Mit ér ez Isten előtt, aki egyedül méltó arra, hogy az ő neve nagybetűs legyen! Mit hagyunk magunk után? Azt, hogy irigykednek majd? Vagy, hogy azt mondják: szorgalmas volt? Vagy sikeres? De ki lesz, aki sírni fog utánunk, aki azt mondja: egyszeri és megismételhetetlen voltál, és jó volt veled élni, köszönjük jószágodat, csodálatos volt, hogy itt voltál közöttünk! Köszönjük, hogy éltél!

Testvéreim! Ámós egykor elemi erővel hirdette Isten szavát egy olyan társadalomban, amelyikben a legtöbben biztonságban érezték magukat, és ahol az egyén érvényesülési lehetősége fontosabb volt a közösségek egymást segítő-megtartó erejénél, szocialitásánál. A hit hobbi tevékenység volt, a zárandoklatok talán amolyan lelki-fröccsös jellegűek voltak, hogy ni, csak, egy érdekes öltözetű pap, ni, csak, egy jópofa tanító, ni, csak, egy kis áldozat tőlem, hogy tönkre ne menjen az egyház, ni, csak, egy tök jó egyházzene, ni, csak, egy kis lelkiborzongást adó beszéd, és mindenki jól jár. Csakugyan?

Ámós megtérésre hívta Izráelt és Isten ígéje rajta keresztül minket is megtérésre hív. Tartsunk csendes percet!